

ÍNDIX GENERAL

INTRODUCCIÓ, 7.

SUMARI, 11.

LITERATURA CATALANA CONTEMPORÀNIA, 13.

PRÒLEG A LA PRIMERA EDICIÓ, 15.

PRÒLEG A LA SEGONA EDICIÓ, 18.

I. LA FI DE SEGLE (1890-1910), 21.

1. Literatura i societat, 21. • 2. La lluita per l'idioma, 27. • *A la conquesta d'un públic lector*, 27. • *Sobre la premsa*, 28. • *El llibre, l'ensenyament i més posicions*, 29. • 3. Una literatura moderna, una cultura autònoma, 32. • *Un període amb caràcter propi*, 32. • *Barcelona, modernista*, 33. • *Al marge de Barcelona*, 33. • *Una voluntat comuna: liquidació de la Renaixença*, 34. • *Superació de la literatura regional*, 34. • *Un nou horitzó cultural: Europa*, 35. • 4. Pompeu Fabra i la llengua literària, 38. • *Un clima favorable per a les «normes»*, 38. • *L'obra de Pompeu Fabra*, 39. • *L'actitud de mossèn Alcover*, 41. • *Escriptors amb consciència lingüística*, 41. • 5. El Modernisme, 42. • *Una reacció espiritualista*, 42. • *Naturalisme i Modernisme*, 43. • *Devocions, ritus i agitació espiritual*, 44. • *De les arts*, 46. • *Origen social dels escriptors*, 47. • *La jubilació del Modernisme*, 48. • 6. Joan Maragall, 50. • *L'home i l'escriptor*, 50. • *De l'exaltació de la vida*, 52. • *Teoria i pràctica de la «paraula viva»*, 53. • *Els temes*, 56. • *Poesia civil*, 60. • *El «Cant espiritual»*, 61. • 7. Els poetes menors del Modernisme, 63. • *Maragallians*, 63. • *Més poetes modernistes*, 64. • 8. L'Escola Mallorquina, 65. • 9. Miquel Costa

i Llobera, 69. • *Romàntic, encara*, 70. • *Amb Horaci*, 71. • *La dignitat de la llengua*, 73. • 10. Joan Alcover, 74. • *Lia i Raquel*, 75. • *Concepte de l'art*, 75. • *La pràctica de la poesia*, 78. • 11. Complement insular, 81. • 12. La prosa i els seus problemes, 84. • *La narrativa*, 86. • 13. Els narradors, 88. • *La novel·la rural*, 88. • *Raimon Casellas*, 90. • *Víctor Català*, 91. • *Josep Pous i Pagès*, 92. • *Prudenci Bertrana*, 93. • *Ruralistes menors*, 94. • *La novel·la urbana*, 95. • *Pere Corominas*, 96. • *Narradors d'idees*, 97. • 14. Joaquim Ruyra, 98. • *La realitat depurada*, 98. • *Ruralisme blanc*, 100. • *Inspiració i elaboració*, 101. • *L'estil*, 103. • 15. Santiago Rusiñol, 105. • *Escriptor de més a més*, 106. • *Rusiñol, modernista*, 107. • *L'humor amarg*, 108. • «*L'auca del senyor Esteve*», 109. • 16. La renovació modernista del teatre, 111. • *Adrià Gual*, 112. • *Ignasi Iglésias*, 114. • *Santiago Rusiñol*, 118. • *La seducció del teatre*, 119. • 17. L'assaig i les idees, 121. • *La qüestió del bilingüisme*, 121. • *Els assaigs de teoria literària i els articles ideològics*, 122. • *Prat de la Riba*, 125. • *Cambó*, 127. • *L'ala esquerra del catalanisme*, 128. • *Pere Corominas*, 130. • 18. L'assaig filosòfic, 131. • *Literatura de divagació filosòfica*, 131. • *Francesc Pujols*, 132. • *Neoescolàstics*, 133. • *La filosofia acadèmica*, 134. • *El positivisme*, 135. • *Ramon Turró*, 136. • *El lul·lisme*, 138. • *Històries de la filosofia catalana*, 140. • 19. Les publicacions científiques, 141. • *Antoni Rubió i Lluch*, 143. • *D'altres historiadors i erudits*, 145. • 20. Les traduccions, 146.

II. LA PLENITUD DEL NOUCENTS (1911-1931), 149.

1. Institucionalització d'una «nova» cultura, 149. • *Un període constituent*, 149. • *Circumstàncies del Principat*, 151. • *La resta del mapa*, 153. • 2. Delimitació del Noucentisme, 155. • 3. Eugeni d'Ors, 157. • *Imperi i destronament de Xènius*, 157. • *Noucentisme versus Vuitcentisme*, 160. • *Una mena, eficaç, de filòsof*, 162. • *Idees per a una burgesia «a la defensiva»*, 164. • *Corollari estètic*, 165. • 4. Factors d'estabilització, 166. • *L'academització de l'idioma*, 166. • *La professionalització de l'escriptor*, 168. • *L'expansió de les publicacions*, 169. • 5. La poesia del Noucentisme, 171. • *Imperi de la poesia*, 171. • *L'art de l'artifici*, 172. • *Preferències*, 174. • *L'elegant anglofília*, 176. • *La repulsa de les velles generacions*, 178. • *L'eterna «englantina»*, 180. • 6. Josep Carner, 181. • *Noucentista i mentor de noucentistes*, 182. • *Una llengua poètica*, 183. • *El pes del temps*, 184. • 7. Guerau de Liost, 186. • *Aires medievals, modes barrocs*, 188. • *L'espectacle del món*, 189. • 8. Josep Maria López-Picó, 192. • 9. Epígons del

Noucentisme poètic, 194. • *Jaume Agelet i Garriga*, 195. • 10. Parèntesi per a J. S. Pons, 196. • *Del Rosselló estant*, 196. • 11. La successió del Noucentisme, 198. • *Orsisme sense D'Ors*, 198. • *Els neonoucentistes*, 200. • 12. Carles Riba, 202. • *El prestigi d'una presència*, 202. • *Poesia intel·lectual*, 205. • *Tècnica i temes*, 207. • 13. La plenitud poètica del Noucents, 210. • *Agustí Esclasans*, 210. • *Joaquim Folguera*, 211. • *Ventura Gassol*, 213. • *Clementina Arderiu*, 214. • *Marià Manent*, 215. • *Tomàs Garcés i algunes consideracions sobre la cançó*, 218. • *Més poetes*, 221. • 14. El cas a part de Josep M. de Sagarra, 221. • *L'eficàcia popular de Sagarra*, 223. • *Mirant-se el món des d'una llotja*, 225. • 15. Notícies de l'Avantguarda, 226. • *Sobre la voluntat de ruptura*, 226. • *Barcelona, capital avantguardista*, 229. • *Josep M. Junoy i alguns avantguardistes més*, 229. • 16. Joan Salvat-Papasseit, 232. • *L'avantguardisme de Salvat-Papasseit*, 233. • *Poesia de l'entusiasme*, 234. • *De «La rosa als llavis»*, 235. • *L'estil*, 236. • 17. J. V. Foix, 237. • *Escrit a la ratlla del son*, 237. • *Investigador en poesia*, 239. • *Temes i tons*, 240. • 18. Joan Oliver, 241. • *La sàtira de Pere Quart*, 243. • 19. La qüestió de la narrativa noucentista, 246. • *Inapetència per la novella*, 246. • *Un toc d'atenció*, 246. • *Panorama de l'edició*, 248. • 20. Joan Puig i Ferrer, 249. • *Vida i obra*, 249. • «*El pelegrí apassionat*», 251. • 21. Més narradors al marge del Noucentisme, 254. • 22. La línia de l'humor, 257. • 23. Josep Pla, 259. • *Una obra extraordinària*, 259. • *Explicar i fer-se entendre*, 261. • *La vida com a tema*, 262. • *El to i l'estil*, 263. • 24. La narrativa neonoucentista, 265. • *Panorama general*, 265. • *Carles Soldevila*, 266. • *Cèsar August Jordana*, 267. • *Francesc Trabal*, 268. • *Miquel Llor*, 269. • *Ernest Martínez Ferrando*, 270. • *Al marge del Neonoucentisme*, 272. • *Al marge del Principat*, 273. • 25. El cas de Llorenç Villalonga, 274. • *De l'agressió a l'elegia*, 274. • 26. Nota sobre el País Valencià, 278. • 27. Consciència de la literatura, 280. • *Un rigor «higiènic»*, 280. • *Teòrics del Noucentisme*, 282. • *Carles Riba, crític*, 282. • *Epíleg de crítics neonoucentistes*, 284. • 28. L'assaig i els assagistes, 285. • *Sort i dissort de l'article de diari*, 285. • *La ineludible política*, 287. • *Joan Estelrich*, 288. • *Carles Cardó*, 288. • *Antoni Rovira i Virgili*, 289. • *Més aportacions del catalanisme liberal*, 290. • *Presència de l'esquerra*, 291. • *Assajant l'assaig*, 292. • *Al voltant de la filosofia*, 293. • *Crítica d'art*, 293. • 29. Gazieli, 294. • *Una carrera literària*, 294. • *Una obra tardana*, 296. • 30. Prosa diversa, 298. • 31. El teatre, 300. • *Hereus del Modernisme i poca cosa més*, 303. • *Una novetat: la comèdia burgesa*, 305. • *Un brot neoromàntic*, 306. • *Sagarra, dramaturg popular*, 307. •

32. Les traduccions, 310. • *Clàssics i moderns*, 310. • *La figura habitual de l'escriptor-traductor*, 311. • *Traductors i traduccions insignes*, 312. • 33. La ciència i l'erudició, 315. • *Ciència «en català»*, 315. • *Sobre els erudits*, 317. • *Jordi Rubió i algú més*, 317. • *La història política*, 319.

III. UNS ANYS DECISIUS (1931-1961), 322.

1. Història i literatura, 322. • *Abans i després de la guerra*, 322. • *Algunes esclatxes*, 328. • *Un panorama erm*, 328. • 2. Notes sobre els corrents literaris de la postguerra, 330. • *Darreres esplendors neonoucentistes*, 330. • *Atencions renovades*, 332. • *El ressò de la tragèdia*, 333. • 3. Qüestió de generacions, 334. • *Una generació gairebé sense poetes*, 334. • *Un rebrot tardà d'Avantguardisme*, 335. • *Bartomeu Rosselló-Pòrcel*, 335. • 4. Una generació «sacrificada», 337. • *Agustí Bartra*, 338. • *Joan Teixidor i Joan Vinyoli*, 340. • *Màrius Torres*, 342. • *Més poetes*, 344. • 5. Salvador Espriu, 345. • *Una «contudent novetat», als anys 30*, 346. • *La mort i els mortals*, 347. • *Meditacions sobre la lluita fratricida*, 349. • *La densitat allucinant de l'estil*, 351. • 6. Notícia de les Illes, del País Valencià i del Rosselló, 352. • *Les Illes*, 353. • *El País Valencià*, 354. • *El Rosselló*, 357. • 7. Continuitat de la poesia, 360. • *Josep Palau i Fabre*, 362. • *Joan Brossa*, 363. • *Més poetes*, 365. • *Gabriel Ferrater*, 366. • 8. Els narradors i els seus temes, 368. • *Els tractes amb la realitat*, 369. • *Una receptivitat «normal»*, 370. • *Espriu, Sarsanedas, Perucho*, 371. • *Un novel·lista nat: Sebastià Juan Arbó*, 373. • *Novel·la burgesa: Serrahima, Benguerel, Tasis*, 374. • *Complement de novel·listes*, 375. • *La guerra, de sobte*, 376. • *Joan Sales*, 376. • *Mercè Rodoreda*, 378. • *Novel·les de la diàspora*, 380. • *Pere Calders*, 381. • *Lluís Ferran de Pol*, 383. • *Avel·lí Artís-Gener*, 384. • *Vicenç Riera Llorca*, 385. • *Postguerra a part*, 386. • *Maria Aurèlia Capmany*, 389. • 9. Manuel de Pedrolo, 391. • *La passió de novel·lar*, 392. • *«I el joc continua...»*, 393. • *Temes i problemes*, 393. • 10. El teatre, 394. • *Un teatre minoritari*, 396. • *El teatre de Salvador Espriu*, 396. • *El teatre de l'absurd*, 397. • *Les altres novetats*, 399. • *El teatre de la «perifèria»*, 401. • 11. Traductors i traduccions, 406. • *Una urgent devoció universalista*, 406. • 12. L'assaig i la crítica, 408. • *Forçats a la meditació*, 408. • *Literatura i una mica d'estètica*, 409. • *El país com a tema*, 414. • *Jaume Vicens i Vives*, 415. • *La llengua i les ciències*, 418. • 13. Filòlegs i erudits, 419. • *La filologia*, 419. • *L'erudició literària*, 420. • *L'erudició històrica*, 422.

EPÍLEG, 424.

TEMES VALENCIANS, 425.

LA POESIA VALENCIANA DE LLORENTE
ALS NOSTRES DIES, 427.

Poesia valenciana, 429. • La Decadència, 432. • Vigílies de la Renaixença, 435. • Romanticisme i Renaixença, 438. • Els Jocs Florals, 441. • Balanç de la Renaixença, 444. • Comença el segle xx, 448. • La generació de 1930, 452. • El paisatgisme sentimental, 455. • La postguerra, 458. • Els poetes d'ara, 460. • Final, 462.

LA NARRATIVA AL PAÍS VALENCIÀ, 464.

CONSIDERACIONS SOBRE LA SITUACIÓ
DEL TEATRE VALENCIÀ, 472.

¿Què passa amb el teatre valencià?, 472. • ¿Té un públic, el teatre valencià?, 474. • ¿Què han fet els autors de teatre valencià?, 477. • ¿És possible una empresa de teatre valencià?, 480. • ¿Què pot fer-se pel teatre valencià?, 482. • Nota complementària, 485.

CONTRA EL NOUCENTISME, 493.

PRÒLEG, 495.

INTRODUCCIÓ A LA POESIA DE JOAN SALVAT-PAPASSEIT, 498.

INTRODUCCIÓ A LA POESIA DE SALVADOR ESPRIU, 540.

1, 540. • 2, 548. • 3, 553. • 4, 564. • 5, 571. • 6, 581. • 7, 588.

NOTES PER A UNA INTRODUCCIÓ A L'ESTUDI
DE JOSEP PLA, 597.

1, 597. • 2, 603. • 3, 609. • 4, 615. • 5, 620. • 6, 626. • 7, 632. • 8, 638. • 9, 644.

LA POESIA DE VICENT ANDRÉS ESTELLÉS, 651.

1, 653. • 2, 656. • 3, 660. • 4, 663.

LA LITERATURA CATALANA DE LA
POSTGUERRA, 665.

Llengua i literatura, 667. • Paradoxa d'una vitalitat, 669. • D'altres incerteses, 671. • Coda per a suspicacions, 674.

L'AVENTURA DEL LLIBRE CATALÀ, 675.

«Saber llegir», 678. • Dificultats de mercat, 680. • Precisions sobre la Decadència, 683. • Escriure i publicar, 686. • El poble, client passiu, 689. • Importància del dialecte, 692. • Aparició de l'editor, 694. • Gramàtica i eficàcia, 697. • Esquema d'una trajectòria, 700. • Les altres preparacions, 704. • Els savis i els rics, 707. • Apartat sobre la barcino, 710. • Mort i resurrecció: provisionals, l'una i l'altra, 712. • Els feliços 60, 715. • Tiratges, i anar tirant, 719.

APÈNDIX

NOTES EXPLICATIVES I MATERIALS COMPLEMENTARIS
per Antoni Furió i Josep Palàcios

Introducció, 723. • Procedència dels textos d'aquest cinquè volum, 727. • Notes a la història literària, 730. • Materials complementaris, 799.